

ROZPORZĄDZENIA DO USTAWY O ODPADACH WYDOBYWCZYCH

CZ. II.

dr inż Beata B. Kłopotek

1. Wstęp

Kolejnym opublikowanym rozporządzeniem, wydanym na podstawie upoważnienia zawartego w ustawie z 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz.U. Nr 138, poz. 865 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145), po rozporządzeniu Ministra Środowiska z 5 kwietnia 2011 r. w sprawie szczegółowych kryteriów klasyfikacji obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (Dz.U. Nr 86, poz. 477) [1], jest rozporządzenie Ministra Środowiska z 18 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia monitoringu obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (Dz.U. Nr 92, poz. 535), które weszło w życie 6 czerwca 2011 r. Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 27 ust. 6 ww. ustawy, zgodnie z którym minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zakres, czas, sposób i warunki prowadzenia monitoringu, a także wzór sprawozdania o wynikach monitoringu, częstotliwości jego sporządzania oraz termin składania, kierując się przy tym potrzebą ustalenia planów, dokumentów i procedur dotyczących monitoringu i kontrolowania obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz podejmowania działań w przypadku wyników wskazujących na brak stateczności i niestabilność chemiczną tego obiektu.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o odpadach wydobywczych, prowadzący obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych jest obowiązany do

monitoringu tego obiektu zarówno w trakcie jego prowadzenia (czyli w fazie eksploatacji obiektu), jak i po jego zamknięciu (czyli w fazie po zamknięciu obiektu), przy czym faza eksploatacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych obejmuje okres od dnia uzyskania zezwolenia na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych do dnia zaprzestania przyjmowania odpadów wydobywczych do składowania w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, zaś faza po zamknięciu obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych – okres 30 lat, licząc od dnia zaprzestania przyjmowania odpadów wydobywczych do składowania w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych. Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z art. 2 ust. 2 i 3 ustawy do odpadów wydobywczych obojętnych oraz niezanieczyszczonej gleby powstałych w wyniku poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopalin ze złóż oraz ich magazynowania i przeróbki oraz do odpadów powstałych w wyniku wydobywania, przeróbki i magazynowania torfu, a także do odpadów wydobywczych innych niż niebezpieczne i obojętne nie mają zastosowania przepisy dotyczące obowiązku prowadzenia monitoringu w fazie po zamknięciu obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, chyba że są one składowane w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych kategorii A.

Monitoring obejmuje w szczególności:

- badanie wielkości opadu atmosferycznego dokonane w stacji meteoro-

logicznej reprezentatywnej dla lokalizacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych,

- badanie substancji i parametrów wskaźnikowych w wodach powierzchniowych, odciekowych i podziemnych z listy określonej w przepisach dotyczących kwalifikacji wód,
- pomiar poziomu wód podziemnych w otworach obserwacyjnych,
- kontrolę osiadania powierzchni obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych w oparciu o ustalone repery.

Prowadzący obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych jest obowiązany także do gromadzenia danych o wynikach monitoringu i do sporządzania na ich podstawie sprawozdania o wynikach monitoringu, a następnie przedłożenia go wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska. Zarówno dane o wynikach monitoringu, jak i sprawozdania o wynikach monitoringu powinny być przechowywane co najmniej przez okres 5 lat (art. 27 ust. 3–5).

2. Sposób monitoringu i sprawozdanie

Zgodnie z rozporządzeniem, badanie wielkości opadu atmosferycznego dokonane w stacji meteorologicznej reprezentatywnej dla lokalizacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych obejmuje średnią miesięczną sumę opadu atmosferycznego w fazie eksploatacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz w fazie po jego zamknięciu.

W fazie eksploatacji obiektu badania: składu wód powierzchniowych, odciekowych i podziemnych oraz poziomu wód podziemnych dokonuje się co 3 miesiące, a objętości wód odciekowych – co miesiąc, natomiast w fazie po zamknięciu obiektu badania wszystkich ww. parametrów dokonuje się co 6 miesięcy. Badane substancje i

parametry wskaźnikowe ustala się oddzielnie dla wód powierzchniowych, odciekowych i podziemnych, uwzględniając przewidziany rodzaj składowanych odpadów wydobywczych, przy czym obejmują one co najmniej odczyn (pH) i przewodność elektrolityczną właściwą. Jeżeli z monitoringu prowadzonego przez okres 5 lat od zamknięcia obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych wynika, że obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych nie oddziałuje na środowisko, badania wykonuje się nie rzadziej niż raz na rok dla przewodności elektrolitycznej właściwej i nie rzadziej niż raz na dwa lata dla odczynu (pH) oraz dla pozostałych parametrów wskaźnikowych, dotyczących kwalifikacji wód, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ustawy z 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.), a mianowicie w rozporządzeniach Ministra Środowiska z :

- 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143 poz. 896),
- 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162 poz. 1008),
- 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 137 poz. 984, z późn. zm.),
- 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. Nr 81 poz. 685).

Należy podkreślić, że badania substancji i parametrów wskaźnikowych prowadzą laboratoria, o których mowa w art. 147a ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz.

150, z późn. zm.), a mianowicie laboratoria będące akredytowanym laboratorium w rozumieniu ustawy z 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087, z późn. zm.) lub certyfikowanymi jednostkami badawczymi, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. Nr 63, poz. 322).

Badanie składu wód powierzchniowych płynących, jeżeli oddziaływanie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych na te wody jest możliwe, odbywa się co najmniej w dwóch punktach: jeden powyżej obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, drugi poniżej obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych. Pomiar objętości i badanie składu wód odciekowych wykonuje się w każdym miejscu gromadzenia tych wód przed oczyszczeniem, a jeżeli obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych jest wyposażony w instalację oczyszczającą wody odciekowe, badanie składu tych wód wykonuje się w każdym miejscu ich odprowadzania z obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych w zakresie zapewniającym kontrolę skuteczności procesu oczyszczania wód odciekowych.

Ponadto liczba otworów obserwacyjnych do pomiaru poziomu wód podziemnych nie może być mniejsza niż 3 otwory dla każdego z poziomów wodonośnych, z czego jeden otwór powinien znajdować się na dopływie wód podziemnych, a dwa pozostałe otwory – na przewidywanym odpływie wód podziemnych, przy czym jeżeli pod obiektem unieszkodliwiania odpadów wydobywczych występuje więcej niż jeden poziom wodonośny, w tym użytkowe poziomy wodonośny, monitoring poziomów wodonośnych prowadzi się do najwyższego użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych łącznie. Natomiast jeżeli z dokumentacji hydrogeologicznej, w szczególności z zawartych w niej zaleceń, wyni-

ka brak konieczności prowadzenia monitoringu wód podziemnych, dopuszcza się odstąpienie od obowiązku prowadzenia pomiaru poziomu i składu wód podziemnych.

Badanie przebiegu osiadania powierzchni obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych prowadzi się przynajmniej raz w roku w fazie eksploatacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz w fazie po jego zamknięciu. Polega ono na ocenie rzędnej osiadającej powierzchni obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych i przeprowadza się je metodami geodezyjnymi, z wykorzystaniem reperów stanowiących elementy osnów geodezyjnych.

3. Sprawozdanie

Sprawozdanie o wynikach monitoringu obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych sporządza się raz w roku i składa właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy.

Wzór tego sprawozdania został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia. Sprawozdanie składa się z 2 działów, z których pierwszy dotyczy informacji ogólnych, a drugi – wyników monitoringu.

W dziale I należy podać nazwę, adres, telefon i faks służbowy oraz kategorię obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (kategoria A lub pozostała), nazwę, adres, telefon i faks służbowy zarządzającego obiektem unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz wskazać, czy obiekt znajduje się w fazie eksploatacji lub w fazie po zamknięciu obiektu.

Dział II obejmuje wyniki monitoringu opadu atmosferycznego, wód powierzchniowych, wód odciekowych, wód podziemnych oraz osiadania powierzchni. W przypadku opadu atmosferycznego należy podać ze stacji meteorologicznej średnią mie-

sięczną sumę opadu – wskazując datę, wartość, jednostkę, wykonawcę oraz ewentualne uwagi. Dla wód powierzchniowych odrębnie dla każdego punktu pomiarowego oraz oddzielnie dla każdej substancji lub parametru wskaźnikowego, określając skład wód powierzchniowych, podaje się także datę, wartość, jednostkę, wykonawcę oraz ewentualne uwagi. W przypadku wód odciekowych określa się analogiczne dane odrębnie dla każdego punktu pomiarowego – objętość wód odciekowych, a także oddzielnie dla każdej substancji lub parametru wskaźnikowego – skład wód odciekowych. Natomiast w przypadku wód podziemnych ww. dane określa się odrębnie dla każdego punktu pomiarowego poziomu wód podziemnych, a także oddzielnie dla każdej substancji lub parametru wskaźnikowego – skład wód podziemnych. W przypadku osia-

dania powierzchni odrębnie dla każdego punktu pomiarowego podaje się także datę, wartość, jednostkę, wykonawcę oraz ewentualne uwagi.

4. Podsumowanie

Wydane rozporządzenie uszczegółowiło wymagania w zakresie prowadzenia monitoringu obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz przygotowania sprawozdania o wynikach monitoringu.

dr inż. Beata B. Kłopotek
Ministerstwo Środowiska,
Departament Gospodarki Odpadami

Literatura

1. B. B. Kłopotek – *Rozporządzenia do ustawy o odpadach wydobywczych – cz. I.*, „Odpady i Środowisko”, 2011, 68(2), s. 27–33.